

Piata nedeľa cez rok A

5.február 2023

Mt 5, 13 – 16; 1 Kor 2, 1 - 5

Milé sestry a bratia v Kristovi

Vo svete už bolo napísaných mnoho múdrych kníh, ktoré nás učia správne žiť, alebo nás aspoň varujú pred chybami a omylmi minulosti. A zároveň nás viažu k určitému kultúrnemu celku. Každé dielo, ktoré čítame, myšlienky, ktoré počúvame, vytvárajú určité spoločenstvo slova – ostatne: kto chce písať nejaký odborný text, musí uvádzať autorov, na ktorých sa odvoláva, musí svoje myšlienky potvrdzovať názorom iných, musí „priznať“ spoločenstvo, ku ktorému sa hlási, z ktorého čerpá. (Nemôže len tak „strieľať od pása“ – ako sa to často deje v rôznych internetových textoch). Rovnako aj naša vzájomná medziľudská komunikácia obsahuje podobný skrytý zmysel, účel, ktorý si v prvej chvíli ani neuvedomujeme. Okrem informácií, ktorú si rečou a slovami odovzdávame, vytvára spoločná komunikácia aj isté spoločenstvo, ktoré nás vzájomne viaže. Od človeka, s ktorým komunikujeme, očakávame vo chvíli núdze pomoc, očakávame, že nás nepodvedie, že sa nás zastane.

V druhom čítaní z Listu Korinťanom sme dnes počuli zvláštnu formuláciu apoštola – totiž, že „neprišiel hlásať božie tajomstvá s nejakou zvláštnou výrečnosťou alebo múdrosťou“, ale jeho jediným poznaním bolo „poznatie Ježiša Krista a to ukrižovaného“. Pavol hovorí, že spoločenstvo s ukrižovaným a vzkrieseným Ježišom je dôležitejšie ako akákoľvek múdrosť. Ukrižovanie podľa Pavla znamenalo pohoršenie pre Židov a bláznovstvo pre pohanov. Inými slovami: ukrižovanie nám ukázalo, že spása nespočíva v spoliehaní sa na Zákon, ani v odvolávaní sa na múdrosť. Tak múdrosť ako aj Zákon Ježišov kríž prevýšil. Preto ani pri samotnom Ježišovi Pavol nezdôrazňoval jeho múdrosť. Pre Pavla bolo dôležitejšie práve to, čo zostáva v komunikácii nevy povedané – spoločenstvo. Napriek tomu, že sa na Ježiša neustále odvolával, nikdy vo svojich listoch necitoval jeho slová, jeho múdrosť. Pre Pavla spoločenstvo s Ježišom predstavovalo udalosť, začiatok nového života. Ježiš pre neho prinášal možnosť nového začiatku, nového života.

Napriek tomu nám dnešné evanjelium pripomína Ježišovu radu pre náš kresťanský život, podľa ktorej máme byť soľou zeme a svetlom sveta. Máme si chrániť túto vlastnosť viery, aby sme ju nestratili. Soľ aj svetlo predstavujú z materiálneho hľadiska niečo nepatrné, na prvý pohľad bezvýznamné. Aj my máme niekedy pocit, že dôležitejšie ako evanjelium sú múdrosť, poznanie tohto sveta. Neuvedomujeme si, že hoci snaha o poznanie je správna, môže vyústiť až do seba ľúbosti, kedy reč budeme používať na to, aby sme sa presadili, aby sme druhých presvedčili, priviedli tam, kam chceme. Ak nám dnes pripomína Ježiš skromnú soľ a svetlo evanjelia – radostnej zvesti o božom kráľovstve, tak nás chce povzbudiť, aby sme sa nehanbili za poznanie evanjelia, ktoré nás chráni aj pred pokušením „múdrosti“ tohto sveta, ktorá vedie k seba ľúbosti a duchovnému narcizmu.

Soľ ani svetlo nie sú sami pre seba, ale pripomínajú nám, že náš život je životom s inými. Podobne ako úloha soli aj svetla je v ich spojení sa s celkom. Soľ aj svetlo sú pre celok života, pre celok sveta. Ježiš svojim obrazom pripomína, že sme tu pre spoločenstvo s inými. Akákoľvek naša múdrosť, akékoľvek naše dobré vlastnosti bez opravdivého spoločenstva s inými - ak budeme myslieť len sami na seba - budú zbytočné.

Je to výzva aj pre spoločenský rozmer kresťanstva. Úlohou kresťanskej viery nie je pestovať výberové spoločenstvo, ale komunikovať svetlo evanjelia s inými, so svetom, prichádzať so svetom do kontaktu, prinášať mu niečo zo života božieho kráľovstva. Soľ, ku ktorej Ježiš prirovnáva nás kresťanov, nie je jedinou a ani tou najdôležitejšou surovinou jedla. Jej úloha spočíva vo vzťahu k celku jedla. Byť soľou zeme znamená, že aj my kresťania so svojou vierou máme tomuto svetu prinášať chuť božieho kráľovstva. Zároveň ale platí varovanie, aby soľ našej viery nestratila svoju chuť, aby nestratila svoju podstatu. Aby naše spojenie so svetom neznamenal podľahnutie svetu. Aby sme nestratili duchovnú radosť evanjelia, jeho múdrosť, ale aby sme ju vedeli so svetom komunikovať, prinášať ju.

Prosme preto dnes za to, aby sme objavili vo svojom živote skutočnú soľ evanjelia, ktorá nás privedie k obohacujúcej komunikácii so svetom.

Viliam Arbet